

MITEN TULLAAN "PÄTEVÄKSI" POLIITIKOKSI

Roolipeliin liittyvä työkalu
15–18-vuotiaille nuorille

PÄIVÄ POLIITIKKONA – TARVITTAVAT TAIDOT

Onneksi olkoon! Osallistuit Parlamentariumissa roolipeliin, jossa kokeilit Euroopan parlamentin jäsenenä eli meppinä oloa ja käsittelit puolueesi kanssa kahta direktiiviehdotusta.

Neuvottelut vesialan solidaarisuusdirektiivistä ja henkilötunnusedirektiivistä ovat aika lähellä sitä, mitä mepit oikeastikin tekevät.

Myös meppien täytyy

- koota tietoa kovassa kiireessä
- arvioida, miten olennaisia heidän saamansa tiedot ovat
- määritellä oman poliittisen ryhmänsä kanta asiaan ja puolustaa sitä muiden ryhmien edessä
- neuvotella asiasta ja päästä kompromissiratkaisuun
- osata perustella kantansa paitsi toisilleen myös tiedotusvälineille ja suurelle yleisölle.

Meppien työtä mutkistaa se, että heidän täytyy hoitaa kaikki nämä tehtävät monella eri kielellä ja monessa eri paikassa.

Mikä meppinä olossa oli sinusta kaikkein parasta? Mikä pelin vaihe oli sinusta erityisen mielenkiintoinen? Oliko pelissä vaihteita, jotka olivat liian vaikeita tai stressaavia?

NÄIN SE TOIMII

MÄÄRITELMÄT

Pätevä poliitikko tarvitsee monenlaisia taitoja. Ensimmäinen taito on tuntea kaikki Euroopan tason lainsäädäntötyössä käytetyt tekniset termit.

EUROOPAN UNIONI: Euroopan unionissa (EU) on nykyisin 28 jäsenmaata. Kaikki jäsenmaat ovat täysivaltaisia, eli ne voivat vapaasti päättää omista laeistaan ja yhteiskuntajärjestyksestään, mutta ne ovat päättäneet soveltaa tietyillä aloilla yhteisiä lakeja. Yhteistyötä tehdään etenkin silloin, kun esimerkiksi tavaroiden kauppa olisi monien eri kansallisten lakien takia hyvin vaikeaa tai kun ongelman ratkaiseminen edellyttää toimia useammassa kuin yhdessä maassa (esimerkiksi ympäristönsuojelun alalla).

PERUSSOPIMUKSET: Perussopimuksissa määritellään, millä aloilla jäsenmaat hyväksyvät yhteisiä lakeja, miten lainsäädäntömenettely etenee ja mitä EU:n kansalaisuudella tarkoitetaan.

EU:N KANSALAISUUS: EU:n kansalaisia ovat kaikki, joilla on jonkin EU-maan kansalaisuus. EU:n kansalaisuus ei korvaa tietyn maan kansalaisuutta. Jos olet Euroopan kansalainen, vilkaisepa passiasi – se osoittaa, että olet paitsi oman maasi myös EU:n kansalainen.

DIREKTIIVI: Useimmat EU-tason lait ovat direktiivejä. Niissä määritellään yleinen tavoite, joka kaikkien EU-maiden on saavutettava, ja jätetään yksityiskohdat jäsenmaiden päätettäväksi. Ne toimivat siten ohjenuorana jäsenmaiden lainsäätäjille. Joskus jäsenmaat hyväksyvät myös muita, yksityiskohtaisempia lakeja, joita on sovellettava kansallisella tasolla sellaisenaan.

Huom. Neuvostoa ei pidä sekoittaa EUROOPPA-NEUVOSTOON tai EUROOPAN NEUVOSTOON. EUROOPPA-NEUVOSTOSSA kokoontuvat EU:n jäsenmaiden valtion- tai hallitusten päämiehet, ja se päättää tai antaa suosituksia tärkeimmistä tavoitteista ja aloitteista, joita komissio, neuvosto ja Euroopan parlamentti sitten vievät eteenpäin. EUROOPAN NEUVOSTOSSA on 47 jäsenmaata, ja se käsittelee esimerkiksi demokratiaa, oikeusvaltion periaatetta ja ihmisoikeuksia. Se on siten Euroopassa merkittävä ihmisoikeusalan toimija. Lainsäädäntövaltaa sillä ei ole. Euroopan neuvosto toimii Strasbourgissa, aivan kuten Euroopan parlamentti.

Voidakseen vaikuttaa asioihin Euroopan parlamentissa on myös tiedettävä, ketkä ovat tärkeimmät toimijat.

TOIMIJAT

EUROOPAN KOMISSIO on EU:n täytäntöönpanoelin. Komissiossa on 28 jäsentä (yksi kustakin jäsenmaasta), jotka ovat riippumattomia ja ajavat koko EU:n etua. Komissio ehdottaa EU:n lakeja ja varmistaa myös, että niitä sovelletaan oikein. Komissio ei kuitenkaan itse hyväksy lakeja, vaan tämä tehtävä kuuluu Euroopan parlamentille ja ministerineuvostolle.

EUROOPAN PARLAMENTTI koostuu 751 jäsenestä eli mepistä, jotka kaikkien 28 jäsenmaan kansalaiset valitsevat välittömällä vaaleilla ja jotka ovat järjestäytyneet poliittisiin ryhmiin. Euroopan parlamentti edustaa siten EU:n kansalaisia. Se neuvottelee EU:n laeista ja hyväksyy ne yhdessä ministerineuvoston kanssa.

MINISTERINEUVOSTO tai lyhyemmin NEUVOSTO koostuu yhdestä ministeristä jäsenmaata kohden. Koska EU käsittelee monia eri aiheita, kuten maataloutta, ulkopoliittikkaa, ympäristöasioita ja liikennettä, todellisuudessa neuvostolla on monta eri kokoonpanoa. Neuvosto edustaa jäsenmaiden hallituksia, ja sen on päästävä Euroopan parlamentin kanssa sopimukseen uusista laeista.

TOIMIJAT EUROOPAN PARLAMENTISSA

EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSEN: Euroopan parlamentin jäsenet valitaan välittömällä vaaleilla viideksi vuodeksi. Mepit, joiden poliittiset näkemykset ovat lähellä toisiaan, muodostavat POLIITTISEN RYHMÄN riippumatta siitä, mistä maasta he tulevat. Euroopan parlamentin poliittiset ryhmät ovat toisin sanoen järjestäytyneet poliittisten mielipiteiden eivätkä kansalaisuuden mukaan. Euroopan parlamenttiin voidaan perustaa uusi poliittinen ryhmä vain, jos siinä on vähintään 25 meppiä ainakin seitsemästä jäsenmaasta.

VALIOKUNNAT: Eri poliittisten ryhmien mepit kokoontuvat valiokunnissa keskustellakseen esimerkiksi ympäristöön, ulkopoliitiikkaan tai talouteen liittyvistä aiheista. Valiokuntia on yli 20, ja niissä tehdään suuri osa uusien lakien valmistelutyöstä. Muistatkin varmaan, että osallistuit valiokuntien kokouksiin roolipelin aikana.

TÄYSISTUNTO: Euroopan parlamentti tekee päätökset täysistunnossa. Valiokunnassa vain osa mepeistä kokoontuu käsittelemään tiettyjä lakiehdotuksia, kun taas täysistunnossa kaikki mepit kokoontuvat tarkastelemaan kaikkia lakiehdotuksia, jotka ovat läpäisseet valiokuntakäsittelyn. *Käytitkö sinä puheenvuoron täysistunnossa roolipelin aikana?*

TARKISTUS: Tarkistus on ehdotus lakiehdotuksen muuttamiseksi.

KÄSITTELY: Käsitteyllä tarkoitetaan sitä, että parlamentti tai neuvosto kokoontuu päättämään lakiehdotuksesta.

MITEN TULLAAN "PÄTEVÄKSI" POLIITIKOKSI

LISÄTIETOJA:

Euroopan parlamentti ja neuvosto tekevät työtään samanaikaisesti, mutta yleensä parlamentti vahvistaa (hyväksyy) ensimmäisenä kantansa. Kun neuvosto vahvistaa oman kantansa, sen on myös päätettävä, voiko se hyväksyä parlamentin esittämät muutokset.

SOPIMUKSEEN PÄÄSEMINEN

EU:n lain hyväksyminen edellyttää, että Euroopan parlamentti ja neuvosto pääsevät sopimukseen yhteisestä tekstistä. Miten yhteisymmärrys sitten saavutetaan? Menettelyssä on enintään kolme vaihetta eli käsittelyä, joiden tuloksena asiassa päästään kompromissiin.

Yksityiskohtainen kuvaus menettelystä:

Vaihe 1: Sekä neuvosto että Euroopan parlamentti tarkastelevat komission ehdotusta. Asiasta kootaan runsaasti tietoa esimerkiksi akkreditoitujen edunvalvojien, sidosryhmien ja kansalaisten kuulemisissa. *Muistatko, miten kokosit tietoa roolipelin aikana?*

Parlamentissa ehdotusta pohtii VALIOKUNTA ja neuvostossa TYÖRYHMÄ.

ENSIMMÄISESSÄ KÄSITTELYSSÄ parlamentti ja neuvosto äänestävät erikseen ehdotuksesta ensimmäisen kerran.

Vaihe 2: Jos parlamentti ja neuvosto eivät pääse asiassa täyteen yhteisymmärrykseen, kuten usein käy, siirrytään toiseen vaiheeseen. Siinä tarkastellaan mahdollisia kompromissiratkaisuja. Työryhmä ja valiokunta kokoontuvat jälleen, ja tämän vaiheen päätteeksi neuvosto ja parlamentti äänestävät ehdotetusta tekstistä toisen kerran. Tätä kutsutaan toiseksi käsittelyksi.

Vaihe 3: Jos parlamentti ja neuvosto eivät toisen käsittelyn jälkeenkään pääse yhteisymmärrykseen yhteisestä tekstistä, niillä on vielä yksi mahdollisuus: ratkaisun löytämiseksi perustetaan sovittelukomitea. Sovittelukokouksessa parlamentin ja neuvoston edustajat pyrkivät yhdessä kompromissiin neuvottelupöydän ääressä. Neuvotteluja käydään usein kovien aikapaineiden alla, ja joskus sopimukseen päästään vasta pikkutunneilla pitkän neuvottelurupeaman jälkeen.

Jos yhteisymmärrykseen ei vielääkään päästä, ehdotettu laki hylätään lopullisesti. Ihmettelet ehkä, miksi vaiheita on näin monta. Onko tämä kaikki todella välttämätöntä?

On kuitenkin hyvä muistaa, että vain tällaisen prosessin avulla voidaan varmistaa, että erilaiset mielipiteet ja näkemykset todella otetaan huomioon!

NÄIN LAADITTAAN OHJELMANJULISTUS

- Aloita visiosta.
- Aseta tavoitteet ja laadi strategia, jonka avulla ne voidaan saavuttaa.
- Keksi viisi perustelua, joiden takia muiden pitäisi äänestää lakiehdotuksesi puolesta.
- Usko asiaasi, ilmaise itseäsi ytimekkäästi ja käytä selkeää kieltä.
- Esitä ajatuksesi luovasti ja innostavasti.

Nyt kun sinulla on enemmän tietoa Euroopan parlamentin menettelyistä, on sinun vuorosi muodostaa poliittinen ryhmä ja ehdottaa lakia aiheesta, joka on sinulle tärkeä.

Katsotaan, saatto seuraavien kuuden vaiheen jälkeen luokkakaverisi äänestämään ehdotuksesi puolesta.

- 1. Muodosta poliittinen ryhmä jäsenistä, jotka ajattelevat asioista samalla tavalla kuin sinä.**
- 2. Valitse poliittiselle ryhmällesi nimi yhdessä jäsenten kanssa.**
- 3. Laadi ryhmällesi ohjelmanjulistus.**
- 4. Valitse asia, jota haluaisit ajaa.**
- 5. Laadi toimintaehdotus, jonka haluaisit parlamentin hyväksyvän.**
- 6. Pidä muille poliittisille ryhmille (luokkakavereillesi) puheenvuoro, jossa puolustat ryhmäsi kantaa ehdotukseen.**

Puheenvuorojen jälkeen sinä ja luokkakaverisi äänestätte siitä, mikä poliittinen ryhmä ajoi asiaansa kaikkein vakuuttavimmin.

Tartu haasteeseen ja varmista, että ryhmäsi vie voiton!

